

Natuurherstel in de Uitkerkse Polder

In 2023 konden belangrijke natuurherstellingswerken worden uitgevoerd in de Uitkerkse Polder, dank zij drie door de VLM (Vlaamse Landmaatschappij) goedgekeurde Bleu Deal projecten. De organisatie van de werken gebeurde door het plaatselijke Beheersteam van Natuurpunt, de werken zelf, voornamelijk kraanwerk, werden betaald door de VLM.

Voor deze werken werden percelen uitgekozen waar natuurherstel dringend noodzakelijk was wegens de aanhoudende voorjaarsdroogte van de voorbije jaren ten gevolge van de klimaatswijziging. Zowel voor zilte vegetaties als voor de weidevogels is een voldoende nat voorjaar noodzakelijk: door een droogvallende bodem wordt het voedsel voor weidevogels (voornamelijk wormen) onbereikbaar, er treedt verzuivering op van de vegetaties waardoor ook de zilte vegetaties verdrongen worden.

Overzichtsk kaart locatie werken (rode lussen):

Deelproject 1 "open water"

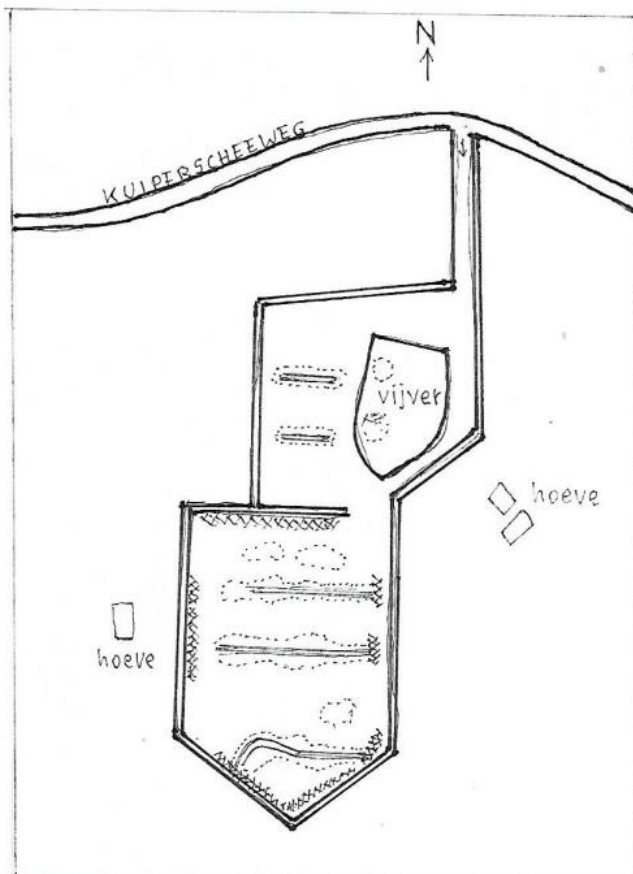
MW perceel 824-831 : gericht op vernatting

Uitgevoerde kraanwerken: uitgevoerd van 13 tot en met 17 maart 2023

Dit perceel is sterk verruigd: sterke verrieting en wilgenopslag in de grote vijver, sloten in het zuidelijk deel zijn verland en bevatten nauwelijks nog water.

Herstel: noordelijk deel: uitdiepen 2 laantjes, verwijderen wilgenopslag uit vijver, afvoer hout

Zuidelijk deel: uitdiepen en plaatselijk verwijden van 3 van oost naar west lopende laantjes, met plaggen en afschuinen oevers; aan de oostzijde werden de laantjes afgedamd, voor het behoud van de aanwezige drassige laagten werden dammetjes geplaatst langs de zuidelijke, westelijke en noordelijke grenssloten.

Deelproject 2 en Deelproject 3:: “herstel’ en “reliëf”

Verscheidene percelen, uitvoering 20 werkdagen van juli tot september 2023. kraanwerk + dumper,

- KS p.13 aanleg laantje
- VW p.111-112 p 120, p.123
- TW p.647
- RW p.276-277 terreinaanpassingen

Op de meeste percelen werden verlande slootjes uitgediept, de oevers van die sloten werden afgeschuind (bredere, zacht hellende oevers) en in de meeste gevallen werden ze ook afgedamd om het water in de sloten langer te behouden. Bestaande laagten werden ook geplagd (ondiep afgegraven) om de vegetatie te verjongen en voor het verkrijgen van plas-dras situaties)

Op de kaartjes hieronder worden enkele van de belangrijkste uitgevoerde werken aangeduid met telkens wat uitleg.

Op perceel 120 (hierboven) werden de grootste werken uitgevoerd: de grote centrale plas was tot enkele jaren geleden een van de meest waardevolle plaatsen van de polder: een belangrijke broedplaats voor weidevogels, in de zomer de aanwezigheid van een unieke zilte vegetatie met zeekraal, schorrekruid en meerdere soorten kweldergras, in de trekperiodes concentraties van zeldzame waadvogels als kleine en krombekstrandlopers. De laatste jaren bestond de laagte nog enkel uit harde kleiplaten zonder enige vegetatie. Volgens professor Londo, auteur van het standaardwerk over natuurontwikkeling, is dit een gevolg van een bodemverdichting te wijten aan sterk wisselende waterpeilen van nat naar extreem droog.

De centrale plas werd volledig geplagd. De bovenste 10 cm werd afgegraven en afgevoerd. Hierdoor vergroot de hoeveelheid water die hier kan worden opgehouden en zal ze minder snel uitdrogen.

Perceel 123: een laag gelegen perceel (een historische kleiafgraving) met talrijke afwateringsgreppels. Was een belangrijk broedgebied voor weidevogels, maar de laatste jaren zijn ten gevolge van de droogte de “laantjes” verland en sterk verruigd.

Alle laantjes op de ene helft van het perceel werden uitgediept, op de ander helft werden enkele stukken geplagd. Ook een tweetal veedrinpoelen werden uitgediept. Die poelen zijn belangrijk als drinkplaats voor het vee maar ook voor amfibieën en libellen.

Een daar aanwezige waterpomp die op zonne-energie werkt en defect was, werd hersteld.

Perceel 276:

Een reliëfrijk en waardevol perceel in het zuiden van de polder met verscheidene poelen, slootjes en laagtes. De laatste jaren sterk verland en verruigd.

Uitgevoerde werken: laagten werden geplagd, poelen uitgediept en slootjes hersteld.

Enkele foto's van de werken:

Besluit:

Met deze werken kon, na vorige gelijkaardige projecten van o.m. Europa (Life-projecten), sponsers en Natuurpunt zelf, opnieuw een 20-tal hectaren van de Uitkerkse Polder hersteld worden. Dergelijke werken zijn voornamelijk gericht op vernatting en tegenwoordig meer dan ooit noodzakelijk : door de huidige klimaatwijziging is er een algemene verdroging en verruiging van de graslanden, waardoor o.m. de broedvogelpopulatie de laatste jaren sterk terugloopt. Elk vernattingsproject heeft een onmiddellijk positief effect: weidevogels die door de droogte hun broedgebieden verlaten kunnen deels naar die herstelde gebieden uitwijken. Hetzelfde geldt voor andere diergroepen zoals amfibieën en insecten en voor zeldzame en typische plantensoorten.

Wij zijn de VLM dan ook dankbaar voor de steun die dit project heeft mogelijk gemaakt.

Namens het beheersteam,

Franky Beidts, Dirk Content, John Van Gompel

Blue Deal

De strijd tegen droogte en waterschaarste

